

Tamburinen og Egtvedpigen

Der var mange årsager til, at landslejren 1965 kom til at stå i musikkens tegn. Efter erhvervelsen af det ny opbyggede førertræningscenter i Vork, mente man at være så meget *med på moderne*, at idérammen måtte blive noget med musik i. FPF ville slå på tromme for sig selv! Dertil kom, at forbundet efterhånden havde så mange velspillende tamburkorps rundt om i landet, at lejren kunne være med til at stimulere musikinteressen yderligere. Som fortræning udsendtes et medlemsblad, *Tamburinen*, der bragte landslejrstof for pigevæbnerne.

Egtvedpigen blev et andet symbol for lejren – en gennemgående figur. Vork ligger i nærheden af byen Egtved, som blev landskendt, da man fandt bronzealdererpigens 3000-årige begravelse-splads. Man vidste, at Egtvedpigen døde en sommerdag, mens hun var ganske ung, for i hendes kiste fandtes rester af en røllike i blomst. Netop i Vork stod røllike-blomsten også i blomst den sommer, der var Landslejr. Den samme blomst, der for lang tid siden blev givet Egtvedpigen med på hendes sidste rejse.

På de følgende sider kan du læse lejr bogens beskrivelse af landslejrens hike. Bemærk hvordan beskrivelsen på poetisk vis, får det musikalske og det historiske tema til at hænge sammen!

FDFs Historiske Samling,
Sletten

Landslejrtemaer gennem tiden

Hærvejshiken

FPF's Landslejr 1965

Nedenstående kunne læses i lejrbogen, der blev sendt til deltagerne i forvejen. Mon ikke formålet var at spænde forventningerne til og glæden ved at skulle på landslejr og hike?

Mon det er begyndt at lyde som skøn musik i dine øren, at du skal på HÆRVEJSHIKE? Hvis du har øre for historiens sang og naturens store symfoni, får du måske åbnet øjne og øren for værdier, du ikke før anede eksisterede. Lidt fantasi og god vilje, samt fornuftig forberedelse vil ikke være af vejen. - Altså, vi stemmer sindet og tankerne og tager fat.

For mig blev selve forberedelsen af denne hike som at lytte til interessante variationer med rigt nuancerede klange og temaer, og hvis jeg nu hjælper dig lidt på gled, kunne det være, at du oplevede noget lignende.

Et sted vil naturen fylde dig med sentimental romantik - som nu her, hvor du lytter til en lille fin boblende lyd, der kommer fra den fugtige grønsvær ved din fod. Lidt længere henne pjasker en lille bæk frejdig af sted på vej ud i eventyret, hvor den bliver stor og vandrig - fiskenes element og menneskenes glæde - om de da endnu forstår at glæde sig over en å? - Det var Gudenåens vugge, du stod ved.

På vejen gennem Tinnets krat, Danmarks oldtids- og urskov får de blide toner en dyster underklang - det er angst for vilde dyr og røvere - jo, du kan tro, der var skummelt mellem de gamle ege.

Snart får vi blink i øjnene fra Rørbæk sø, samt kvadder og hæse skrig i øret fra det overdådige fugleliv, som findes der - et vidunderligt stykke Danmark ligger for vort øje med særprægede istidsformationer. Her i "Søhalens" sumpe fødes

Skjern å, og med dens spæde pludren i øret går vi videre ad den "gamle vej" gennem krattet.

Men hvad er nu det? Klang af hestehove, klirren af sværd og spyd! - Vi nærmer os "Margrethediget", en gammel forsvarsvold. Det er gnyet fra fortidens kampe, der når vort øre. Vi bestiger diget og funderer: Fra hvilken kant er fjenden kommet, og hvem var Margrethe? Navnet klinger godt i vore øren - ikke uden grund.

Men nye toner lokker os frem, kirkeklokkeklang, et bud om fred. Øster Nykirke er i sigte - en af de højest og smukkeste beliggende af vore gamle landsbykirker. Her dvæler vi som fordem pilgrimmene. Styrkede i sjæl og ånd vandrer vi mod syd, men ak, "pilgrimsstemningen" afløses brat af "pigtrådsstemning" - tør vi gå forbi her? Jo, ganske rigtig, der hænger en mand og dingler i galgen og ved siden af ham en stor fæl ulv - til skræk og advarsel for skarnsfolk og ulve.

Vi skubber hjertet på plads igen og vandrer snart ind på et herligt stykke fredet vej, hvor der er ro til at lytte til et nyt tema - egentlig har det hele tiden været der som underklange, der nu træder frem med større styrke, primitive toner fra stenalder- og bronzealderfolket. Deres høje ligger spredt på markerne, dels velbevarede, dels ødelagte og taget ind til dyrket mark, det kuplede landskab fortæller, hvor de har ligget.

Igen fortøner temaet sig i det hemmelighedsfulde dyb. Efter at have bedet på Harresø kro, som stuedrivere og pilgrimme gjorde tilforn, tager vi en østlig afstikker til Jellinghøjene og runestene - Danmarks dåbsattest, symbolet på kristendommens sejr i brydningen med hedenskabet. Enestående, siger vi - ja, men ved du, at Sverige har et sidestykke til Jelling, nemlig Upsalahøjene.

På vejen sydpå går vi gennem karakteristiske landskabsformer, Forestil dig istidens store stilhed, men med dump torden af den mægtige smeltevandsflod under de store gletsjere, der langsomt skred ned mod det sted, der nu er Fårup sø, der netop er blevet til på den måde, som jordfaldshul, omgivet af store istidsaflejringer. Her spiller naturen på sit store orgel med alle registrene i fin nuancering. Nyd turen til Engelsholm, hvor noget lignende gentager sig – dog ikke nær så karakteristisk.

Snart blander klokkeklang sig igen ind - denne gang sammen med munkenes og pilgrimmenes salmesang i Nørup kirke, barokmusik svarende til kirkens smukke, men lidt tunge udsmykning i barokstil - en kontrast til det smilende landskab udenfor.

Næppe er vi uden for kirkens skærmende tryghed, før der igen er forandring at spore. På den tilsyneladende fredelige vej får de dystre klange igen overtaget. Bronzealderfolkets hedenske dansefolk fra "danse-høje" blander sig med indestængt knitren fra "jernmændenes" miler, og det hvisler mellem træer og buske. Her er røvernes eldorado - vi nærmer os Randbøl hede, hvor mangan hestehandler og studepranger med fyldt pengekat fik et sørgeligt endeligt.

Randbøl kirke – kristendommens symbol, omgivet af utallige hedenske høje. Fra toppen af "Firhøje" ser vi ud over markernes "boblende" overflade, der viser os, hvor højene har ligget. Her sætter vi os og lytter til slægternes sang og føler, at forbindelsen er knyttet - vi er yngste led i den uendeligt lang kæde af slægter, der her har levet og kæmpet for et frit dansk land.

Sidder vi længere og drømmer, bliver vi måske henrevet af højenes mystik – var der noget engang med "elverhøje" og skønne "elverpiger" - godt, at det ikke er fagre ungersvende, der er faldet i staver her – for hvordan, kunne det så

ikke være gået. Nå, men inden "Elverkongen" kaster sine øjne på os, og inden vi svømmer helt hen til den indsmigrende elvermusik, må vi videre.

Som for at trodse en slagen modstander, har kirken dog "tålt" en hedensk høj inde på selve den kristne kirkegård, det er kong Ran's høj. For hvad gør det? - klokkeklangen toner sejrbevidst og stærkt igennem, mens vi fortsætter over Randbøl hede. Randbøl betyder Randis bolig.

Imens vi går, lytter vi til slægternes alvorlige tale om sorg og død og forfald. Her var engang tæt befolket - i jernudsmeltningens tid. Pest, krige og sandflugt lagde landet øde. Derom vidner de ca. 30 kirketomter på denne egn. Lytter vi igen, hører vi atter vemodige toner fra disse spor. Kong Valdemars rappe hest bar netop her sin herre til hans elskede dronnings dødsleje i Ribe. Senere stred kartoffeltyskerne med den magre jord - efterfulgt af Det danske Hedeselskab - Her er dramatik for alle pengene.

Derfor kan det nok tilgives, at vi ved St. Rygbjergstenen bliver lidt sentimentale. En ungersvend satte dette minde for sin elskede fæstemø Torgunn - noget så rørende! Vi skynder os at tørre tåren, mens vi går videre ad den gamle vej, langs høje, gennem hulveje og krat, forbi den gamle hævejskro Ølgaard.

Vi husker at stoppe ved det lille stykke fredede hævevej, går ind over stykket og lytter til de gamle hjulspors sang om længst forsvunden tid.

Atter må vi røres en smule, når vi står ved den smukke gamle skibssætning ved Klebækhøjene. – "Ær din far og mor" - nej, det er ikke det, der står på stenen, men minder det dig ikke, når du læser indskriften? – en lille hilsen til os fra en svunden slægt, der trods århundreder til forskel har tænkt og følt dybt på samme måde som vi for vore kære.

Mens vi vandrer sydpå fra Bække, forestiller vi os, at her har været uendelige skove, hvor ulve og skarnsfolk drev deres spil, og hvor pilgrimme bad en ekstra bøn om beskærmelse på vej til helligkilden ved Læborg kirke, der som Øster Nykirke er berømt som valfartssted for pilgrimme og som vejviser for krigsfolk og studedrivere.

Et kendt tema kommer os for øre, kildernes klukken, bækkenes rislende sang, klokkeklang og pilgrimmernes takkesang. Vi er nemlig igen på et vandskel, hvor åer fødes, kilder væder frem, så man endog har sagt, at her drukner man de døde i gravene. Atter kirke og rudesten side om side, der fortæller om brydningstider. - Kirken med korset og runestenen med Thors hammer. Kirken er en smuk lille romansk kirke.

Som en festlig afslutning besøger vi det gamle historiske herresæde Hundsbæk, Margrethe den Stores ejendom og jagtgård, dengang skjult af tætte egeskove, der siden faldt for "jernmændenes" hensynsløse hærgen, som lagde store dele af Jylland øde og gav flyvesandet frit spillerum.

Vejen, troidens by, samt det gamle dalstrøg ved Kongeåen ved Skodborg lægger op til slutningsakkorderne i denne sats, Det er kun et brudstykke, du har hørt. Du får forhåbentlig 24 dejlige timer sammen med dine kammerater i den herlige jyske, stærke natur, der omgiver den "gamle hævej". Du får måske lyst til at gøre hele turen en gang fra nord til syd; den er ikke mindre interessant.

God fornøjelse.

"Fløjten" (Marie Vestergaard)